

Skrivelse angående stöd till samlingslokaler och föreningsliv

Lisa Carlsson (S)

Mario Chahrestan (S)

Norma Aranda de Gutierrez (S)

Peter Engberg (S)

Shuta Bari (S)

Alexander Petersson (S)

Mötesplatser för demokrati och kultur

I ett civiliserat samhälle behövs mötesplatser för demokrati och kultur. De allmänna samlingslokalerna, som drivs av lokalhållare inom föreningslivet, är sådana mötesplatser. Här håller politiska och ideella organisationer sina föreningsmöten och i samarbete med studieförbunden anordnas studiecirkelar. Detta är också områdets kulturcentrum för teater, dans, musik, bildkonst, föreläsningar och debatter. Ibland finns också bibliotek och biograf, kanske även café eller restaurang. Privatpersoner kan hyra lokal för fest och familjehögtider. Kommunen kan stödja verksamheten genom att ge generella bidrag, samordna lokalbokningen och subventionera hyran för t.ex. ungdomsorganisationer och föreningar för funktionshindrade.

Man kan också se hela föreningslivet som mötesplatser för demokrati och kultur. Sveriges moderna historia har i hög grad präglats av folkrörelserna och de viktigaste centrala organen för samlingslokaler har anknytning till dessa rörelser:

- Riksorganisationen Folkets Hus och Parker, som tillkom 1999 genom samgående mellan Folkets Husföreningarnas Riksorganisation, bildat 1932, och Folkparkernas Centralorganisation, bildat 1905 (anknytning till arbetarrörelsen)
- Bygdegårdarnas Riksförbund, bildat 1944 (anknytning till bonderörelsen)
- Riksföreningen Våra Gårdar, bildat 1942 (anknytning till nykterhetsrörelsen)

Flera medlemsförbund i dessa organisationer saknar anknytning till rörelserna och man hyr framför allt ut lokaler till hela föreningslivet liksom till företag och privatpersoner.

Det finns flera andra lokalhållare, t.ex. hemgårdar, studieförbund, föreningsråd och utanför kretsen ”allmänna samlingslokaler”, däribland kyrkor och företag.

Detta är inte platsen för någon mer omfattande beskrivning av samlingslokalernas historia eller utveckling. Författaren Stig Sjödin skildrar samlingslokalernas uppgifter på detta sätt i dikten Antecknat i Folkets Hus:

*Kunde jag ta tag i denne yngling
skulle jag leda honom till biblioteket
och låta honom börja om.
Jag skulle ställa honom på scenen
och lära honom tala.
Jag skulle besöka studierummen varje ledig kväll,
så att han fick lära sig skriva.
Därmed skulle mycket förtvivlan vara ur världen.
Med vilken glädje skulle jag inte sedan
se honom svänga sig i dansen
eller höra honom rak i ryggen
stå upp och säga sitt ord i politiken.*

Hässelby-Vällingby

I Sveriges glesbygd finns ofta gamla Folkets hus och bygdegårdar kvar, men i de växande storstäderna är det ont om samlingslokaler, särskilt i ytterområdena. Stockholms stadsfullmäktige beslöt 1972 om en samlingslokalnorm, enligt vilken det skulle finnas en samlingslokal per 10.000 invånare. Samtidigt infördes nolltaxa för hela föreningslivet och bildningsorganisationerna. Som mest fanns det 78 särskilt iordningställda samlingslokaler inom ramen för det kommunala stödet, som täckte ungefär 80 procent av lokalhållarnas kostnader. Övriga kostnader täcktes främst genom uthyrning till privata och kommersiella hyresgäster. I dag skulle vi enligt normen ha många samlingslokaler i Hässelby-Vällingby. Det har vi dessvärre inte och därför behöver vi värna de få vi har.

Det finns ett statligt stöd för bl.a. investeringar, som främst är avsett för lokalhållare, som äger sina fastigheter. Det statliga stödet kan ändå i viss utsträckning utnyttjas av dem som hyr fastigheten. Så är det med Vällingby Folkets Hus. Men om kulturnämnden höjer det kommunala bidraget till Trappan har det hänt att kommunen tar tillbaka pengarna genom att det kommunala bolaget Svenska Bostäder samtidigt höjer hyran. I Stockholm finns alltså ett kommunalt stöd, samordnad lokalbokning och ett minskande antal allmänna samlingslokaler, långt ifrån den ovannämnda normen.

Vällingby kultur- och medborgarhusförening bildades 1953 och huset stod klart 1956 som en del av den nya ABC-staden Vällingby. För några år sedan ändrades namnet till Vällingby Folkets Hus, snart efter att Kulturhuset Stadsteatern etablerade en teaterfilial i Trappans tidigare byggnad.

Ytterligare en allmän samlingslokal finns inom stadsdelsnämndsområdet, Hässelby villastads Folkets Hus. Föreningen äger fastigheten och har kunnat genomföra renoveringsarbeten genom att stycka av och sälja mark för bostadsbyggande. Men då inget kommunalt stöd erhållits används lokalerna främst för uthyrning, inte för egen kulturverksamhet. Under några

år fanns också Hässelby gårds Folkets Hus, som tvingades avveckla verksamheten, då föreningen inte fick något kommunalt stöd.

Det kommunala stödet är otillräckligt och har skurits ner flera gånger under mandatperioder med borgerlig majoritet. Detta gäller särskilt stödet från stadsdelsnämnden, som nu ges endast till Vällingby Folkets Hus och som under senare år har kunnat uppgå till femtiotusen kr. För drygt tio år sedan var det över fyrahundratusen kr.

Det borde finnas flera kommunalt stödda samlingslokaler i Hässelby-Vällingby och stadsdelsnämnden borde stimulera hela föreningslivet mycket mera än i dag. Att grundstödet kommer från kulturnämnden är inget problem. Men det är också ett intresse för stadsdelsnämnden att kulturen och föreningslivet utvecklas och kan finnas kvar i stadsdelen Hässelby-Vällingby, det gynnar medborgarna i alla dess åldrar. Därför behöver även vi stötta med ekonomiska medel.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning bör stödja och stimulera föreningslivet så det överlever pandemin och åter kan blomstra efteråt. Vi vet också att ett rikt föreningsliv även kan motverka att unga hamnar i kriminalitet, droghandel och sociala problem. Men för att kunna engagera sig i föreningslivet måste det finnas fysiska lokaler att vara i. All verksamhet lämpar sig inte att utöva utomhus.

Vi önskar att

Stadsdelsnämnden i Hässelby-Vällingby ser över möjligheten att ge Vällingby Folkets Hus ett utökat stöd under år 2021 och år 2022 med möjlighet till förlängning så att deras verksamhet kan fortgå, så att det blir fortsatt möjligt för föreningslivet att hyra deras lokaler

Vi önskar även att Stadsdelsnämnden i Hässelby-Vällingby ser över fördelningen av föreningsstödet och istället fördelar det vid två tillfällen per år istället för vid ett tillfälle som det är i dagsläget

Vi vill också ha svar på hur förvaltningen kan verka för att etablera fler allmänna samlingslokaler i stadsdelsområdet